

Ex collationibus patrum

abbati. Abba veni et vide fratrem marinum. Dicit eis quod est B. Frater dicit ei iterum. Veni et vide mirabilia dei. et vide quod de te agas. Ille territus preterit venit ad corpus et levans pallium unde coopertus erat vidit quod mulier esset. et mox cecidit et caput suum percutiebat in terram. et vociferabatur dicens. Coniuro te per iesum christum dominum ne me perdes a conspectu dei eo quod asperserim te. quod ignoras feci. Tu domine non dixisti mysterium tuum. et ego non cognovi in veritate sanctam perversitatem tuam. Et iussit sanctum corpus eius in monasterium intra oratorium reponi. Eadem vero die puella illa arrepta a demonio venit ad monasterium et confitebatur crimen quod admiserat et de quo precepisset. Et in septima die repausationis eius in domino ibi intra oratorium liberata est a demonio. Audientes autem qui erant in ipso emporio et vicina monasteria mirabilia que facta fuerant accipientes cruce et cereos cum hymnis et canticis et psalmis benedicentes deum venerunt in eodem monasterio. et oratorium ingressi ubi corpus eius quiescebat benedixerunt deum. ubi usque modo christus orationibus sancte pergrinis multa facit mirabilia ad laudem nominis sui. Qui cum patre et spiritu sancto vivit et regnat deus per omnia secula seculorum.

Ex prima parte collationum

CCXLII

Nuper gestum oculorum vestrorum vidistis obtutibus senem videlicet heronem annos paucos admodum dies illusionem sabuli a summis ad ima factum. quem quinquaginta annis in hac heremo comoratum singulari districtione rigoris continere tenuisse meminimus. et solitudinis secreta ultra omnes hic comorantes miro fervore creatum. Hic igitur pacto que veratione post tantos labores ab insidiatore delusus gravissimo corruens lapsu cunctos in hac heremo luctuoso dolore perculit. Nonne quia minus discretio nis virtute possessa suis diffinitionibus regi quam psyllis vel collationibus fratrum atque institutis maiorum maluit obedire. Siquidem tanto rigore inmutabilem ieiunium continentiam spiritus exercuit. et solitudinis cellegit ita iugiter secreta secretatus est. ut ad participandem in eundem cum fratribus nitrate pervenire ne veneratio quidem dici pascali aliquando potuerit obtinere. in qua cum fratribus cunctis per annuversaria solennitate in ecclesia recitatis. solus non poterat aggregari. ne quantumlibet conceptione leguminis parvi a

suo videretur proposito relaxasse. Quia presumptione deceptus angelum sathane velut angelum lucis cum summa veneratione suscipiens. eiusque preceptis proinde obediens famulatu semetipsum in puteum cuius profunditate oculorum non attingit intuitus precipitem dedit de angeli sponcione non dubitans quod cum pro merito virtutum ac laborum suorum nequaquam posse firmaverat ulli iam discrimini subiaccere. Qui rei fide ut experimenter sue sospitatis evidenterissime comprobaret. super dicto seputeo nocte interpesta illudum iecit magnam scilicet virtutis sue meritum probaturus cum inde exiret illesus. De quo cum pene iam eranguis ingenti fratrum labore fuisset extractus vitam die tertia finitur. quod his deterius est ita in deceptiois sue obstinatione permansit. ut ei ne experimenter quidem mortis sue potuerit persuaderi quod fuisset demonum calliditate delusus. Quobrem pro meritis tantorum laborum et annorum numerositate que in heremo tanto tempore perduravit. ac miseratione et humilitate summa ab his que eius compatiebantur exitio vix a se per bytero abbatem pascuicio potuit obtineri ut non inter biobanatos reputaretur etiam memoria et oblatione pausantium indicaret indignus.

CCXLIII

Quid dicam de illis duobus fratribus qui cum ultra illam heremum thebaydos ubi quondam fuerat anthoni vir sanctius habitaret minus cauta discretione permoti. euntes per excessam solitudinis vastitatem nullam escam penitus sumere decreverunt nisi quam semetipsum dominus prestaret. Cumque errantes eos per desertum et deficientem iam fame a longe martires conspexissent queges pene cunctis nationibus feris immanior atque crudelior est. Non enim eos ad effusionem sanguinis ut nonnullas gentes desiderium perdeset sola ferocitas mentis instigat. eisque per naturam ferocitatem sue cum panibus occurrissent. unde ex eis subveniente discretione velut a domino sibi porrectos cum gaudio et gratulatione suscepit reputans escam sibi divinitus ministrari. nec sine deo factum ut ibi que spiritus cruore hominum gauderet. deficientibus iam et tabescentibus vite subam largirentur. Alii vero recusans cibum velut ab hominibus oblatum inedie defectio presumptum est. Quorum licet initia ex reprehensibili persuasionem descenderunt. unde tamen subveniente discretione id quod temere incauteque precepit emendavit. alii autem in stulta presumptione perdurantes ac penitus discretionem ignarum mortem quam dominus auferri voluit sibi preconscious.

Distinctio secunda

XXXIII

Quid etiā de illo cōmemorē. cui⁹ nomis qz adhuc supest nolum⁹ facere mētionem q dū lōgo tpe demonē suscepisset in angli clauitate reuelatōib⁹ ei⁹ innumer⁹ sepe decept⁹ credidit internūciū esse iusticie. Nā except⁹ his etiā p omēs noctes in cella ei⁹ lumē absqz vll⁹ lucerne pbebat officio. Ad extremū iubet a demone vt deo filiū suū q cū eo pariter in monasterio cōmanebat offerret. vt scz h sacrificio abrae patriarche meritis cōre tur. Cui⁹ intm est p̄uasiōe seduce⁹ vt paricidiū ope fecisset. nisi eū vidēs puer cult⁹ extra p̄suetudinē acuendo p̄parare z vincula quib⁹ eū velut oblaturus ad imolandum p̄stringeret disponebat in q̄rere p̄sagio scele ris futuri p̄teritus aufugisset.

XXXV

Cū adhuc in q̄t serapion abbas esset par uulus z cū abbate theone cōmanerē. h mibi inimici impugnatōe ingesta fuerat cōsue tudo. vt postqz refecissem hora nona cum se ne vnū parimaciū q̄tidie in sinu meo latentē abscondere qd sero ignoratē edebā. qd fur tum licet pueniētia voluptat⁹ z inoliti semel desiderij incōtinētia sine cessatiōe pmitterē expleta tñ p̄cupiscētia fraudulēta ad meipz reuertēs grau⁹ sup admissio furti crimie cru ciabar qz sup ei⁹ fuerā iocundat⁹ voluptate. Cū istud molestissimū op⁹ velut ab exacto rib⁹ mibi pharaonis indictū vice laterū sin gulis dieb⁹ explere nō sine cordis mei dolo re cōpelleret nec tñ eruere me posset ab hac eoz seuissima tyrānide z clādestinū furtum seni manifestare p̄funderet. Cōtigit dei nu tu de hoc laqueo me captiuitatis volēt⁹ eri pere vt qdā frēs cellā senis obtētū edificati onis expeterēt. Cūqz refectōe pacta collatō spūalis cepisset agitari. rñdensqz senex p̄pos tis eoz q̄stionib⁹ de castrimargie vicio z oc cultaz cogitationū dñatione differeret. eo rñqz naturā z atrocissimā vim quā haberēt donec velarent exponeret. ego collatōis hu ius p̄tute cōpunctus z cōscientia redarguē te p̄teritus velut q̄ credere ob hoc ea plata fuisse qd dñs seni secreta mei pectoris fūelaf set. in occultos p̄mū gemit⁹ excitatus. deind⁹ cordis mei cōpunctione crescēte in apertos singul⁹ lachrymasqz p̄umpēs parimaciū qd p̄suetudine viciosa subtraxerā clanculū comedendū de sinu furti mei conscio ac su sceptore p̄duci eumqz in mediū p̄ferēs quē

admodū quotidie latētē ederem p̄stratus i terrā cū venie postulatiōe confessus sum. et ybertim p̄fusus lacrimis. vt absolutiōez du rissime captiuitatis a dñō poscerēt imploza ui. Tūc senex confide ait o puer. absoluit te hac captiuitate etiā me tacēte confessio tua Victorē nāqz aduersariū tuū hodie trium phasti. validi⁹ eū tua p̄fessione p̄sternens qz ipe fueras ab eo tua taciturnitate deiectus quē vtiqz nequaqz vel tua rñsione vlt⁹ alteri⁹ p̄futans in te hucusqz p̄miseras dñari p̄m il lam salomonis sniam. Quia nō fit p̄tradi ctio ab his q̄ faciūt malū cito. idcirco reple tum est cor filioz hoim in ipis vt faciāt ma la. Et idcirco iā te post hanc publicatiōem iste neq̄ssim⁹ spūs inq̄tare nō poterit. nec i te latibulū sibi teterrimus serpens deinceps vsurpabit. de tenebris tua saluari p̄fessioe p̄tractus ad lucē. Recdū senex hec p̄ba com p̄leuerat z ecce lampas accensa de meo sinu p̄cedens ita cellā repleuit odore sulphureo vt vehemētia fetoz⁹ vir in ea nos residere p̄ mitteret. Resumēsqz ammonitiōz senex Ec ce inq̄t dñs tibi p̄itate p̄monū meoz visibi liter approbauit. vt passiōis illi⁹ intentorē de corde tuo salubri p̄fessione depulsum ocul⁹ p̄uideres. patefactūqz hostē nequaqz locum in te p̄lteri⁹ habitūz apta ei⁹ expulsiōe co gnosceres. Itaqz p̄m sniam senis. ita est in quic in me p̄fessiois hui⁹ virtute. dñatio de montace illi⁹ tyrānidis extincta atqz in p̄pe tuū p̄sopita vt nūqz mibi ne memoriā p̄cu piscētie h⁹ p̄lteri⁹ tēptauit inimicus ingerere nec me post hec aliqñ pulsatiū furtiui illi⁹ de siderij instigatione p̄senserim.

XXXVI

Cū ipe abbas moyses singularis z incō parabilis vir ob rep̄bensionē vni⁹ sermōis quē p̄ abbatē machariū disputās paulo du rius p̄tulisset qdā scz opinione p̄uent⁹. tam diro p̄festim tradit⁹ est demoni vt humanas egestiones ore suo supplet⁹ ab eo ingereret. qd flagellū purgatiōis gratiose dñs itulisse ne scz in eo vlt⁹ momētanei delicti macula re sideret velocitate curatiōis ei⁹ atqz auctore remediū demōstrauit. Nā continuo abbate machario in orōne summissio. dicto citi⁹ ab eo nequā spūs fugatus abcessit.

XXXVII

Quidā p̄batissim⁹ senioz cū trāsirz iuxta cellā cuiusdā fr̄is quadā animi egritudine la borat⁹ scz caus⁹ mēt⁹ grauamina suscitātib⁹.

Ex collationibus patrum

utpote q̄ extruēdis repandisq̄ supfluis inq̄
et q̄ridianis destinatioibz desudaret. z emi/
nus cōsperisset eū graui malleo saxū durissi/
mū pterere. vidit ethyopē quendā astātē illi
z vna cū eodē ictū mallei iūctis z insertis ma/
nibz illudentē eūq̄ ad opis illius instāciam
ignitis faucibz instigantē diuissime substi/
tit velut imp̄ssione durissimi demonis. vel
fraudē tāte illusionis ammirās. Cū em̄ ni/
mia lassitudine frater fatigat⁹ requiescere. si/
neq̄s opis voluit iponere instigatōe spūs il/
lius animat⁹ itez resumere malleū. nec desi/
nere ab inēctiōe cepri opis vigebat. ita vt is/
dem ei⁹ incitāmētis infatigabilis sustēratuf/
tātī laborz nō sentiret iniuriā. Tandē igit⁹ se/
nex tā dira demōis ludificatōe p̄morus ad/
cellā fratris diuertit. salutās q̄ eū. Quid in/
quit frater est istud op⁹ qd̄ agis. Laborau/
mus inq̄t q̄ istud durissimū saxū. vixq̄ po/
tuim⁹ aliquñ illd̄ pterere. Ad h̄ sener. Bñ di/
xisti vix potuim⁹. nō em̄ sol⁹ eras cū istud ce/
deres. sed fuit tecū al⁹ quē nō vidisti. q̄ tibi i/
hoc ope nō tam adiutor q̄s violentissim⁹ im/
pulsor instabat.

ααxviii

Inter illos qui antropomorphitaz here/
sis detinebant errore fuit antiquissime distri/
ctionis atq̄ in actuali disciplina p̄ oīa cōsū/
mat⁹ noīserapion. cui⁹ imp̄ritia sup̄ p̄dicti
dogmat⁹ opinione tñ p̄iudicabat cūctis ve/
ram tenētibz fidē q̄stū ip̄e vel vite merito v̄l
antiq̄tate t̄p̄is oēs fere monachos anteibat
Cūq̄ hic sancti p̄esbyteri p̄asnucij multis
adhortatiōibz ad tramitē recte fidei n̄ possz
adduci. eo q̄ nouella ei h̄ p̄suasio nec ab an/
terioribz aliquñ cōpata videref. accidit vt q̄/
dam dyacon⁹ sūme scie vir noīe son⁹ deside/
rij vidēdi frēs q̄ in eadē heremo commane/
bant. de capadocie p̄tibz adueniret. Quē be/
atus p̄asnucij summa gratulatiōe suscipiēs
ad p̄firmatōem fidei q̄ fuerat alexandrini pō/
tificis l̄ris p̄p̄ensa. p̄ducēs in mediū coraz
cūctis fratribz sciscitaf̄ illud quēadmodum
qd̄ in Benesi d̄r. Faciam⁹ hoīem ad imagi/
nē z similitudinē nostrā. catholicice tot⁹ orie/
tis interpretaref eccl̄ie. Cūq̄ ille nō fm̄ humi/
lem l̄se sonū s̄ spūalit̄ imaginē dei ac simili/
tudine tradidit ab vniuersis eccl̄iaz p̄ncipibz
explanaret. idq̄ copioso fm̄one ac plurimis
scripturaz testimonijs approbaret. nec pos/
se in illā immēsam z incōprehensibilez atq̄
inuisibile maiestatem aliquid b̄mōi cadere

qd̄ humana cōpositiōne valeat ac similitudī
ne circūscribi. q̄ppe cū incorporea z incōposi/
ta simplexq̄ natura sit. q̄q̄ sicut oculis non
dephēdi ita z mēte nō valeat estimari. Tā/
deq̄ ceu ex multis z validissimis doctissimī vi/
ri assertiōibz mor⁹ ad fidē catholice traditō/
nis attrahit⁹ est. Cū sup̄ h̄ eius assensu infini/
ta vel abbatē p̄asnucij vel nos omēs leticia
repleuisset q̄ scz virū tāte antiq̄tatis p̄tutibz
p̄summatuz imp̄ritia sola ac simplicitate ru/
sticitatis errantē nequaq̄s vsq̄ ad finē deu/
are dñs a tramite recte fidei p̄misisset. z pro/
grazactiōe surgētes p̄ces dñi parie funde/
rem⁹. ita est in oratiōe senex mēte p̄sus eo
q̄ illā antropomorphitaz imaginē deitatis
quā p̄ponere sibi in oratiōe p̄sueuerat abole/
ri d̄ corde suo sentiret vt in amarissimos fle/
tus crebrozq̄ singult⁹ repēte prumpēs. iter/
ramq̄ p̄strat⁹ cum ciulatu validissimo p̄cla/
maret. Deu me miser. tulerūt a me deu me/
um. z quē nūc teneā nō habeo. v̄l quē adore
vel interpellē iam nescio.

Ex secunda parte collationū patrū

ααxix

Ulebat abbasio

U^ohannes nō ad imitatiois formulaz
sed tñ modo p̄ ammonitōe p̄ferre.
qz quidā veniēs ad p̄dictū senē habit⁹ secu/
lari cū ei quasdā frugū suaz p̄mitias detu/
lisset ferocissimo q̄ndā demonio arreptum
ibidē reperit. Qui cū abbatis Iohis obre/
statiōes ac p̄cepta despiciēs testaret se nūq̄
ad ill⁹ impiū de corpe qd̄ obfederat migra/
tuz hui⁹ aduētū p̄terit⁹ cū reuerendissima
noīs illi⁹ in clamarōe discessit. cui⁹ tā eiden/
tem gratiā senex nō mediocriter ammirat⁹.
eoq̄ amplius obstupescens q̄ hūc i habitu
cerneret seculari. cepit ab eo vite ac p̄fessio/
nis eius ordinē diligētē inq̄rere. Cūq̄ ille
secularē se atq̄ vxorio vinculo obligatū esse
dixisset. beat⁹ Iohānes excellentiā virtutis
ei⁹ z gr̄e mēte p̄tractās. q̄ nā illi esset p̄uersa
tio attent⁹ explorabat. Ille se rusticū z q̄tidī
ano manuū ope victū q̄rere. nec vll⁹ boni se
esse cōsciū testabat⁹. nisi q̄ nūq̄ añ ad ruris
opa mane exercenda p̄cederet. neq̄ vespere
domū reuerteref. nisi in eccl̄ia p̄ quodidiane
vite cōmeatu largitori suo deo gratias retu/
lisset neq̄ se vnq̄ d̄ fructibz aliquid vsurpas/
se nisi prius deo primicias eoz ac decimas
obtulisset. z nunq̄ se bonos suos per alicuē